

COMUNICAREA

UNELE ASPECTE DIN GANDIREA UNUI MUSULMAN

Dr.AHMED MAZHAR NAKECHBANDI

Abstract

What ever human being, no matter he is muslim or belongs to any way of thinking, who wants to have any intercourse, to communicate, has to present to himself a correct image about his collocutor, to behave towards him like the receiver of his messages in such a way to be really possible the communication.

Out of this minimum mental design, consciously or not, the communication is false or does not exist, it is alike the one who is shouting in a vast cave and the echo turns as a message. In Coran, it is said : « You are just the messenger, your duty is to light the path to God ». Regarding the communication process, to its originality, for muslims there is a saying : » When you want to talk to God (Allah), enter to the prayer ; When you want God to talk to you, read Coran ! ». Thus, when somebody asks God for something, he can ask anything and how he wants (he becomes the source of the communication by his prayers) because he knows his prayer arrived to God because He knows whatever somebody is thinking, He is Kind (he is God), He is Correct, But is God understood by humans in same way ? More the Profets path is followed, more Coran is better understood , the understanding process is deeper, the person becomes a better receiver and the feedback source-receiver and receiver-source is bigger. According to the Muslim Dogma, it is not important the level of perfection in any kind of communication from technical point of view, whether it is out of the general mosaic compound of Imman, of the final aim, it becomes « quaint dialog, useless words »

This paper is focussed especially on the communication elements : the source, the message and the receiver in Islamic way of thinking, without them we cannot discuss about communication. Thus, in a Muslim way of thinking, more the receiver is known better and there is the conviction that it knows the source, the message is properly sent it got its purpose.

Cuvant inainte

Am reflectat foarte mult inainte de a concepe schita acestei lucrari si m-am intrebat « cum » sa o scriu : oare sa o scriu ca o persoana care a absolvit studii si a parcurs multiple lucrari stiintifice, aplicand tot ce prevede teoria in acest sens respectiv « scheletul » stiintific al unei lucrari, cu toate etapele necesare metodelor moderne aplicate in majoritatea studiilor europene si nu numai, sau sa intocmesc aceasta lucrare conform modelului si ierarhiei din gandirea a unui musulman. Dilema mea a fost determinata si de faptul ca, in ambele cazuri, chiar daca strategia lucrarii este diferita, ea trebuie sa se bazeze pe argumentele stiintifice ale unui musulman care are alte prioritati atunci cand concepe arhitectura unei lucrari.

Asa dupa cum s-a mentionat anterior, o lucrare stiintifica este facuta din o multime de fapte asa cum o cladire este alcatuita din o multime de caramizi...Dar, nu orice gramada de caramizi reprezinta o cladire asa cum nici o multitudine de dovezi si argumente nu pot constitui o lucrare stiintifica. Am considerat necesare si utile in aceasta lucrare prezentarea unor axiome si fapte din izvorul care alimenteaza gandirea unui musulman - respectiv Coranul cel Sfânt si traditia Profetului dar liantul acestora este modul meu de gandire si ma straduiesc sa reflectez gandirea musulmana cat mai bine. Toate ideile « noi » prezentate aici asupra comunicarii s-au dorit a fi strict legate de gandirea unui musulman care are in vedere « *scopul final / targetul* » si, de aceea imi cer scuze anticipat celor care vor avea rabdarea sa citeasca aceasta lucrare, pentru orice gresala de exprimare in limba romana, in forma sau fond caci, nu stiu sigur cat am reusit sa prezint in aceasta lucrare din ceea ce gandesc, exact cum gandesc ca musulman.

Nu trebuie uitat ca sunt *practicant* si al unei gandiri rationale, datorita experientei, a perioadei traite aici si de aceea am folosit *ratiunea* si « *ma laud* » cateodata ca am « *carmuit-o* » intr-o anume masura astfel incat, sa o pot folosi in cadrul acestei lucrari pentru reflectarea cu cat mai mare acuratete a ceea *ce* si *cum* gandesc.

Prezenta lucrare se doreste a fi un reper, un ghid pentru cei care vor sa abordeze comunicarea dintr-o perspectiva profund originala, unica si anume aceea pe care o da modul si sistemul de gandire islamic. E clar ca, in mod obisnuit, orice abordare academica, orice studiu asupra unui lucru se face din exterior dar, cand aceasta se refera la un mod de gandire, aceasta abordare indiferent cat de perfectionata ar fi, nu este suficient a fi facuta doar din exterior, si aceasta, mai ales, cand este vorba despre modul de gandire islamic pentru ca, studiile din exterior asupra acestui subiect, aduc, in ultima vreme datorita unor anumite imprejurari, cu ele prejudecati. Din pacate, orice abordare academica comporta prejudecati datorate necunoasterii din interior a modului de gandire respectiv/propriu zis. Nu in cele din urma trebuie remarcat ca, adeseori, conventiile mentale si prejudecatile evolutioniste sau agnostice devin o adevarata bariera in depasirea propriei conditii si intelegerea cu adevarat a « *celuilalt* ».

Lucrarea de fata este bazata pe cel mai corecte exemple respectiv **Coranul si traditia Profetului**. Nu vreau sa fie facute comparatii ci, doar sa prezint un anumit punct de vedere, din sursa lui. De aceea, comunicarea este deja facuta daca eu am reusit, ca muritor, sa prezint « *razele de lumina* » intr-o forma corecta si originala si doresc, de aceea, sa subliniez din nou ca nu imi propun sa fac *comparatii* amintind ca, un mare poet a spus candva ca ratiunea comparatiei nu este intotdeauna justa chiar daca are argumentele ei deoarece *este o dezonoare pentru spada daca o compari cu un baston caci, chiar daca spui ca spada este mai presus decat bastonul, deja ai dezonorat-o prin comparatie cu acesta.*(*eufism* ?)

Introducere

Motto: Dumnezeu a graiit: [Spune : « *Aceasta este calea mea ! Eu chem la Allah, eu si cei care m-au urmat, bizuindu-ne pe dovada limpede ! Marire lui Allah ! Iar eu nu sunt dintre politeisti !* »] Sura 12.108

Profetul a spus in unul dintre Hadith-urile sale : (Straduiti-va sa fiti unul dintre urmatoarele categorii de oameni: un om de stiinta, un cautator de stiinta, un ascultator (de stiinta), un iubitor (de stiinta) si sa nu fiti a cincea categorie ca sa nu fiti pierduti).

Comunicarea este un atribut inseparabil pentru orice musulman caci, fara ea, acesta nu poate explora orizonturile existentiale fiind in situatia unei persoane care se plimba intr-un loc necunoscut fara "ghid". Important de mentionat este ca, chiar daca, in gandirea islamica comunicarea nu este un scop in sine, fara ea se ajunge la confuzie chiar daca initial intentiile au fost bune.

Vom incerca sa demonstram in lucrarea de fata ca in acceptiunea ei moderna, actuala, comunicarea reprezinta doar o mica parte din ceea ce inseamna "comunicare" in gandirea Islamica. Astfel, in Coran exista peste o mie de versete unde se afla indemnul direct, impede de a face comunicare prin cuvintele : «spune », « se spune » ; « a spune » si alaturi de ele multe altele indirecte asupra aceluasi subiect.*

Astfel, fiecare om, fie el musulman, sau apartinand oricarui alt mod de gandire care doreste sa interrelacioneze, sa comunice, are datoria de a-si reprezenta o imagine corecta despre interlocutorul sau, de a-l trata ca pe receptorul mesajelor sale, pentru a fi posibila realmente comunicarea.

Fara acest minim design mental, constient sau nu, comunicarea este falsa sau inexistentă, este asemeni celui care striga intr-o peștera in care ecoul devine mesaj.**De aceea musulmanul, in rugaciunea, care este cea mai importanta atributie a sa, face comunicare directa (nu doar prin gesturi sau cuvinte) caci facand rugaciunea, musulmanul devine emitor si receptor in acelasi timp.

Toate citatele prezentate nu fac decat sa confirme perceptia, transmiterea comunicarii.

Islamul invata omul ca intotdeauna exista un element, un numitor comun intre emitor si receptor care ii apropie si care face posibila comunicarea, de exemplu si celalalt este "viu", este « om », are si el "ratiune", este si el "creat", este « credincios » si fiind o creatura este un "supus" alaturi de tot ce este creat de catre Marele Creator.

Procesul comunicarii se stabileste astfel intre om si Creator, intre om si tot ce este in jurul sau pentru ca gaseste unul sau mai multe puncte comune cu semenul sau sau cu elemente din realitatea apropiata sau indepartata.*.**

Este important de mentionat ca, gandirea islamica abordeaza comunicarea ca pe o "scanteie de lumina" care si-a atins scopul daca receptorul a fost macar "atins de o raza a acelei scantei de lumina" aceasta conducand la ideea ca "feed-back-ul" receptorului nu este un scop in sine desi, el exista.

Repere fundamentale in gandirea unui musulman

Conform gandirii islamice comunicarea este o actiune prin care se reflecta gradul de credinta al emitorului si cu cat gradul lui de credinta este mai inalt, cu atat procesul comunicarii este mai "luminat", mai reusit.

Cele mentionate anterior implica perceperea procesului **comunicarii**, in gandirea unui musulman, **ca o datorie** pentru orice credincios.

* Abdul Baqui « Index alfabetic al cuvintelor coranice » Dar Al Fikr 1987, Liban

**[« Oricat de tare este vocea ta ea nu poate ajunge la morti sa auda si nu-i poti face pe surzi sa auda chemarea, daca ei intorc spatele fugind »] * Sura 30.52;[« Si nu sunt deopotriva cel orb cu cel care vede »]Sura 35.19 ;[« Si oare tu poti sa-i faci sa auda pe cei surzi si-i poti calauzi pe cei orbi si pe cel ce se

afla in ratacire... »] Sura 43.40[« si tu nu poti fi calauzitorul celor orbi,Tu nu-i vei putea face sa auda decat pe aceia care cred in in versetele Noastre si care sunt supusi lui Allah(musulmani)»] Sura 27.81.

** *« Ale lui Allah sunt toate din ceruri si de pre pamant. Si daca aratati sau ascundeticeea ce este in sufletele voastre, Allah va va cere socoteala de acest lucru. Apoi el il va ierta pe cel care El va voi si il va pedepsi pe cel care el va voi. Allah este cu putere peste toate »] Sura 2.284

[« In crearea cerurilor si a pamantului si in schimbarea noptii si a zilei sunt semne pentru cei daruiti cu minte »] Sura 3.190

Pentru a intelege valoarea comunicarii in gandirea islamica*, trebuie sa clarificam elementele ei principale si ierarhia lor. Considerand ca orice gest, gand sau actiune umana este bazata pe cele trei elemente principale: **scopul, mijlocul de indeplinire si punctul de plecare al actiunii catre scopul sau**, pentru un musulman, orice actiune a sa vizeaza scopul final, respectiv “supunerea fata de Allah” si, de aceea orice gest sau actiune a sa trebuie sa fie indreptata catre acest scop ea capatand valoare pe masura ce il apropie pe om de acesta.

Trebuie mentionat ca nu orice mijloc, orice cale este permisa pentru atingerea scopului si de aceea dogma islamica defineste un gand, un gest sau o actiune ca fiind buna(acceptata, permisa) daca indeplineste doua conditii:

1. **sa fie facuta numai pentru Dumnezeu ca intentie (Niyah)**- sa fie in **Ekhlass** aceasta reprezentand sinceritate absoluta pentru destinatia unei fapte care trebuie sa fie *pura*, fara intentia oricarei alte destinatii dacat pentru Allah ;
2. **sa fie indeplinita numai pe o cale corecta, conform invataturii trimisilor lui Allah** (traditia care clarifica toata gandirea islamica-Sunnah)

Marele Creator este si Marele Legislator (Allah), el este izvorul pentru tot ce exista iar Coranul este “Codul de legi”pe care trimisii Lui, Profetii, il descifreaza si insumeaza aceste decriptari in Traditie (ce cuprinde tot ce a spus, a facut sau a acceptat Profetul) pentru a putea fi pus in practica de catre oameni. Asadar, Coranul si traditia reprezinta Legea islamica (dreptul canonic) si orice legislatie (Shariah) se bazeaza pe ele.

Gandirea unui musulman este profund originala si porneste de la urmatoarele axiome :

- a) Dumnezeu exista ;
- b) Dumnezeu este Suveran ;
- c) Atributele-Insusirile lui Dumnezeu sunt perfecte ;
- d) Orice exista, cu exceptia lui Dumnezeu, este creatia lui Dumnezeu ;
- e) Omul este creat de Dumnezeu ;
- f) Omul este cea mai binecuvantata creatura a Lui ;
- g) Dumnezeu este Drept, etc.

* Profetul a spus in unul dintre Hadith-urile sale « *Transmiteti dupa mine macar un verset* ») si in altul (Allah sa dea o buna lumina celui care aude/ vede o buna calauzire si care o duce la ceilalti caci, se poate sa fii mesagerul unei invataturi (bune) fara ca sa fii invatat si poti sa fii mesagerul unei invataturi (sa participi in procesul comunicarii), pentru cineva mai invatat decat el.

*Trei lucruri nu trebuie sa lipseasca din inima credinciosului in oricare dintre faptele sale ;
-faptele sale sa fie numai pentru Allah(scopul final))
-sa nu lipseasca bunele sugesii din inima sa pentru cei de deasupra sa) si
- binele majoritatii sa fie prioritar in inima sa fata de binele individual ».)*

Toate axiomele prezentate mai sus conduc la urmatoarele idei :

- toti oamenii sunt egali deoarece, cand s-au nascut, cele doua lucruri esentiale pentru existenta lor fizica (respiratia si hranirea) i-au fost instinctiv daruite nu au fost « invatate ». Conform axiomelor anterioare respectiv Dumnezeu exista si este Drept, atunci supunerea este axiomatic inclusa in originea omului, iar omul are lasata, daruita in el si « esenta » pentru existenta lui spirituala pentru a fi « om », respectiv credinta.

Conform acestei gandiri « instinctive », musulmanul considera tot ce este in jurul sau, inclusiv omul, ca fiind supus in mod firesc lui Dumnezeu, pana este dovedit contrariul. Asadar omul este bun, pur, curat din firea sa ; el este egal cu ceilalti in mod firesc, narural pana cand se dovedeste contrariul si nu invers !

Concluzia care se impune in urma acestui fapt este ca :

- « omul este credincios prin originea sa » ; generalul (firescul, normalul) este credinta iar exceptia este necredinta ;

- orice este in jurul nostru este permis iar exceptia este interzicere si aceasta este bine definita, denumita si cunoscuta ;

- generalul este curat si exceptia este « murdara, nedorita, spurcata, gresita » iar ce este murdar, gresit este numit, definit, cunoscut.

Din aceste trei concluzii se observa ca, cu cat omul, respectiv « musulmanul » revine la firesc, la general, la stransa comunicarea cu Creatorul lui, cu atat el devine mai « liber ».

Musulmanii considera, asadar, ca sunt nascuti cu capacitatea de a respira si a se hrani (elemente esentiale pentru existenta fizica) fara a fi dependenti de altcineva in afara de Marele Creator si, de asemenea, « credinta » este innascuta, fireasca, data de catre El ca element esential pentru viata sa spirituala si prin aceasta ei sunt « liberi », nu depind de altii si sunt cu totii egali, ca oameni, caci toti oamenii depind de Marele Creator. Insa, asa cum « modul de harana » si « alimentatia » sunt elemente adoptive, supuse influentelor celorlalti semeni, tot asa si credinta innascuta poate fi influentata catre o directie sau alta.

Din toate acestea este evident ca pentru omul musulman cu cat este mai « liber » cu atat este mai credincios, gradul sau de credinta fiind proportional cu apropierea sa de puritate, de origine. Asadar, pentru un musulman, comportamentul uman fata de semeni nu este ceva teoretic, impus, pragmatic sau rational ci, este ceva general, esential, nascut odata cu gandirea lui si fara aceasta, musulmanul si-ar pierde specificul lui caci, Dumnezeu a spus in Coran despre credinta omului ca este ceva « firesc », daruit de la Marele Creator.

Daca in alte sisteme de gandire « egalitate », « fraterniate », « democratie » precum si alte concepte constituie centrul in jurul caruia graviteaza gandirea, la un musulman acestea constituie ceva instinctiv si, cateodata gaseste « bizar » sa o dovedeasca ca si cand cineva vrea sa dovedeasca ca respiratia sau hrana sunt necesare pentru a fi om. Am explicat detaliat toate acestea pentru a incerca sa clarific cele doua lucruri care definesc o fapta buna si, toate cele mentionate reprezinta punctul de pornire firesc, instinctiv dat de Dumnezeu care trebuie dezvoltat, bine ghidat fara a fi deviat catre o cale gresita(asemeni

rolului parintilor asupra copiilor pe care ii invata atat modul de hrana cat si ce poate constitui hrana. Rolul Profetilor, trimisilor lui Dumnezeu, prin Sunnah(traditia) este de a ghida aceasta « samanta »instinctiva a credintei innascuta in fiecare om pentru a se dezvolta corect, in sens ascendent, fara sa spuna ca ei au « inventat » aceste lucruri esentiale(respiratia, hrana, credinta), ei fiind doar dascalii, invatatorii, calauzitorii dar nu « izvorul », care este doar de la Dumnezeu.In Coran se spune catre Profet: « Tu esti numai calauzitor, rolul tau este luminezi calea catre Dumnezeu ». Revenind la procesul de comunicare si la originalitatea lui, la musulmani exista zicala :« Cand vrei sa vorbești cu Dumnezeu, intra in rugaciune; Cand vrei sa-ti vorbeasca Dumnezeu, citeste Coranul !» Astfel, cand cineva ii cere lui Dumnezeu ceva, poate sa-I ceara orice si cum vrea (el devenind Emitatorul acestei comunicari- prin rugaciune) pentru ca el stie ca ruga sa a ajuns la Dumnezeu ; pentru El stie orice gandeste orice persoana, El este Bun (fiind Dumnezeu), este corect(fiind Dumnezeu).

Dar oare este inteles Dumnezeu la fel de bine de catre omul care participa la procesul de comunicare? Cu cat calea profetilor este urmata, cu atat Coranul este inteles mai bine si procesul de intelegere este mai profund, iar persoana devine un receptor mai bun, feedback-ul emitator-receptor si receptor- emitator devenind mai mare.

Cele afirmate pana acum, presupun intelegerea « scopului final » (*Ekhlass*) ; intentia (*Niyah*) ; punctul de pornire catre scop si elementele lui principale (initiale) ca si calea care face legatura de la punctul de pornire pana la scop, la destinatia finala(*Coranul, traditia si Shariah*).

Cunoscand toate acestea putem sa ne dam seama ca pe ele se bazeaza gandirea unui musulman si chiar daca el stie, este constient sau nu de aceasta, ele exista.

Perfectionarea si evolutia pe scara credintei in Allah,Ekhlass, ca un scop final, se face prin aplicarea traditiei Profetului(Sunnah).(vezi nota 1) Aceste doua lucruri, impreuna, determina si ghideaza faptele din viata unui musulman, ele fiind inseparabile.

De aceea, orice gest nu este evaluat dupa bunele intentii daca nu este indeplinit pe o cale corecta si, orice gest sau actiune indeplinita tehnic corect, nu mai are valoare daca nu este facuta pentru Allah. Aceste doua lucruri sunt esentiale pentru intelegerea modului de gandire islamic si pentru stabilirea ierarhiei prioritatilor tuturor actiunilor unui musulman (gand, gest, vorbire, fapta, etc.).*

Primii companionii ai Profetului au inteles foarte bine stransa conexiune intre cele doua (Niyah si calea corecta) pentru ca in evaluarea oricarei fapte nu poate fi dissociata intentia de fapta sau fapta, in sine, ca gest fizic. In acest sens se spune ca Omar, cel de al doilea Calif dupa Profetul Mohammed, intrand intr-o zi, intr-o moschee, la o ora in afara timpului de rugaciune, a gasit un om rugandu-se la Allah sa aiba avere, sa aiba bunastare. Cand l-a gasit, Califul Omar l-a pedepsit spunand-i « Du-te si muncesti caci cerul nu ploua nici cu aur, nici cu argint ! » ; nota autorului : rugaciunea fara fapte este goala si faptele fara destinatie sunt inutile, trebuie, asadar, sa muncesti cu gandul catre Allah sa fie binecuvantata munca ta si sa ai bunastare.

*« Deci vesteste celor care cred si plinesc fapte bune ca ei vor avea gradini sub care curg paraie !... »Sura2.25

« Iar aceia carecare au crezut si au savarsit fapte bune, aceia sunt oaspetii raiului si in el vor ramane vesnic »Sura2.82

« Allah le-a fagaduit celor care cred si plinesc fapte bune iertare si rasplata nemesurata »Sura5.9.si, poate cel mai elocvent exemplu se gaseste in Sura 20. 112 : « Dar acela care savarseste fapte bune si este dreptcredincios nu are a se teme de nedreptate sau de oprinare ».

Nota 1 : traditia din punct de vedere islamic se refera la tot ceea ce a spus, facut sau acceptat Profetul. Fapte confirmate temeinic de catre cei ce au relatat traditia (Hadith) dintre care cele mai cunoscute culegeri de traditii sunt cele 6 Sihah, in special cele ale lui Al Buhari si Muslim.

Religia este un mijloc, nu un scop in sine si punctul de pornire este marturisirea credintei in Divinitate, mijlocul – respectarea Sunna, respectiv traditia Profetului iar scopul (destinatia finala) este supunerea fata de marele Creator, Allah.*

Versetele coranice dovedesc cu claritate legatura evidenta intre comunicare, invataturile Profetului si *feed-back* dar, si intre scop, mijloc si punct de pornire, prin reflectarea acestora in credinta si prin respectarea traditiei.

Valoarea comunicarii si scopul ei in gandirea islamica

Aplicand cele mentionate anterior asupra comunicarii, rezulta ca aceasta este o actiune specifica, importanta si valoroasa in viata oricarui musulman datorita modului lui de gandire care are la baza cele trei elemente(scop, mijloc si punct de pornire) si respectand cele doua conditii de indeplinire(intentia si corectitudinea).

Astfel, in Coran se mentioneaza, relativ la importanta comunicarii, ca omul, fie el musulman sau nu,este trimis sa stabileasca relatii de comunicare cu toate cele patru *orizonturi de cunoastere* cu care el ralioneaaza:

Orizontul “nevazutului” in care primul este **Allah, Creatorul tuturor lucrurilor** iar celelalte 5 entitati nevazute care se deduc logic din credinta in Allah sunt: **Scripturile, Ingerii, Trimisii/Profetii, Destinul si Viata de Apoi**. Dupa cum se observa, scheletul credintei islamice este bazat pe « *nevazut* »**

Orizontul corespunzand Universului, in acceptiunea umana);***

Orizontul mondial (corespunzand Pamantului cu toate ecosistemele lui);****

Orizontul apropiat (corespunzand grupului apropiat, prietenilor, familiei si, mai ales, al sinelui) *****

«* Acestea sunt versetele Cartii celei pline de intelepciune.(In ele sunt) calauzire si indurare pentru cei care fac bine, care implinesc Rugaciunea, achita Dania si care cred in Viata de Apoi » Sura 31.2,3,4.

**Care cred in cele nevazute si plinesc Rugaciunea si din ceea ce le-am daruit fac milostenie » Sura 2.3

*** Oare nu vad ei imparatia cerurilor si a pamantului si(toate) lucrurile pe care le-a creat Allah si ca sa ar putea ca sorocul lor sa fie aproape? In ce cuvinte vor crede ei dupa aceasta?” Sura 7.185

“ El este Cel care a facut Soarele ca o lumina stralucitoare si Luna ca o lumina si El i-a oranduit treptele, pentru ca voi sa cunoasteti numarul anilor si socatirea (vremii).Nu le-a facut Allah pe acestea decat pentru (un scop) adevarat. El desluseste semnele pentru oamenii care pricep.”Sura 10.6

****« In facerea cerurilor si pamantului, in schimbarea noptii si zilei, in corabiile care plutesc pe mari cu ceea ce foloseste oamenilor, in apa pogorata de Allah din cer,cu care a inviat pamantul, dupa ce a fost

mort. Si a raspadit pe el vietatile, in schimbarea vanturilor si nourilor supusi dintre cer si pamant sunt cu adevarat semne pentru niste oameni care pricep»Sura 2.164

****** « Apoi a fost un cheag de sange, apoi(Allah) l-a plamadit si i-a dat chip armonios. »Sura75. 38*

« Cei care il pomenesc pe Allah stand(in picioare), sezand(jos) sau pe o parte si cugeta la facerea cerurilor si a pamantului, (zicand) : Doamne, n-ai facut acestea in desert ! slava tie ! Aparane pe noi de pedeapsa focului ! » Sura 3.191.

Toate aceste relatii de comunicare sunt puse in folosul credintei si, cu cat musulmanul face mai bine aceasta actiune, cu atat el este mai credincios. Cunoasterea omului se considera ajunsa la perfectiune atunci cand, in proiectarea scopului ei, este aleasa cea mai buna cale si cel mai bun mijloc pentru atingerea scopului suprem, *supunerea* fata de Allah. Sub acest scop suprem ar trebui sa se regaseasca orice intentie si orice actiune cu conditia sa fie indeplinite prin mijloace corecte. Este foarte important sa fie inteles cuvantul *supunere* fata de Allah deoarece cuvatul reprezinta numele unei religii *Islam=supunere* si el este calea de comunicare cu Divinitatea pentru ca Salam inseamna Pace si acesta este unul dintre numele lui Dumnezeu. Rezultatul multor studii, cercetari, investigatii duc la impacarea dintre « *cercetator* » si « *rezultatul final* » al cercetarii sale. Trebuie facuta precizarea ca, din punctul de vedere al unui musulman, ajungerea la acest nivel de intelegere – *supunerea* -este considerat a a fi o stare falsa daca este facuta silit sau obligat de ceva. In schimb, ajungerea la aceasta stare prin convingere si ratiune astfel incat *sa iubesti* aceasta convingere ; sa-i fi devotat, aceasta « *supunere* » este cea adevarata. Astfel, Profetul Ibrahim, avand in gand caracteristicile unei divinitati, a inceput s-o caute in « luna » si « stele », in « soare », etc si ajungand la convingerea certa ca aceasta divinitate nu poate fi vazuta, a concluzionat, impacat : « M-am supus celui care a creat toate acestea ». Asadar *Supunere* in Islam inseamna resemnarea in fata evidentei, puritatea intentiei pentru Dumnezeu si corectitudinea mijlocului de indeplinire a acestei intentii. De altfel, in limba araba, *supunere-islam* isi are originea in « *aslam* » ; « *salam* » care inseamna atat *supunere* cat si *pace* si *impacare*, toate impreuna. Cu cat scopul este mai bine definit, proiectat, delimitat, cunoscut cu atat omul are o mai mare sau mai mica posibilitate de a alege calea si momentul cel mai potrivit pentru a ajunge la scop.

Aceasta regula poate sa fie aplicata pentru cantarirea si evaluarea oricarui gand, gest sau actiune in cadrul gandirii islamice si omul, in viata sa cotidiana, respectand poruncile lui Allah (Coranul cel Sfânt si traditia Profetului-intentia si calea corecta) cauta sa intareasca perfectiunea definirii, proiectarii, delimitarii scopului, toate conducand la mai buna cunoastere a acestuia.

Orice incursiune a unui musulman in oricare dintre planurile enumerate anterior, implica **comunicare**. Aceasta comunicare nu este nici un hobby sau o rutina dar nici doar cercetare stiintifica ci, un gest de aplicare a credintei datorita chiar elementelor caracteristice de gandire ale musulmanului in drumul sau sacru catre scopul final. Cu cat comunicarea este facuta mai bine cu atat el se inalta pe drumul sau, pe drumul *Iman-ului*, al credintei.

Comunicarea nu este scop in sine! Ea este un mijloc, alaturi de alte mijloace care duc la scopul final dar, desi in anumite conditii ea devine stricta necesitate niciodata ea nu este

un scop in sine caci oricum am aborda subiectul comunicarii el nu poate fi eludat din scopul final- “supunerea fata de Allah, fata de nevazut”. Conform dogmei islamice, indiferent cat de perfect ar fi orice gen de comunicare din punct de vedere tehnic, daca este scos din componenta mozaicului general al *Imanului*, al scopului final, el devine “dialog bizar; vorba fara rost”.

Mijloace de comunicare/medii de comunicare

Comunicarea este foarte importanta in cadrul tuturor celor patru *orizonturi ale cunoasterii* din viata unui musulman.

Astfel, orizontul “nevazutului” se bazeaza pe credinta in **Allah** si aceasta, impreuna cu tot ce reiese din aceasta conduce la credinta in celelalte 5 elemente **Scripturile, Ingerii, Trimisii/ Profetii , Destinul si Viata de Apoi**. Aceste elemente constituie un ansamblu bine definit, foarte clar edificat astfel incat, negarea unui element face sa se prabusasca toata credinta. Cu cat cei 6 “stalpi de credinta” sunt mai bine cunoscuti de catre adeptii acestei religii, cu atat omul, credinciosul, nu isi pierde niciodata orientarea catre scopul sau in orice ar face, in orice gest sau gand al sau cu atat mai mult daca foloseste si “mijlocul” si “punctul de pornire” ca factori catalizatori pentru indrumarea si intarirea orientarii sale spre scop. De fapt, aceste 6 elemente reprezinta alfabetul credintei.

La nivelul “nevazutului”, comunicarea intre om si acest orizont in totalitatea lui, reprezinta credinta musulmanului in Allah si este manifestata prin rugaciunea zilnica si de celelalte atributii ale credinciosului. Acest gen de comunicare este un act izvorat din vointa, strict, definit, imuabil, el constituind asa numitul “ **ebadat**”, respectiv “gestul de adorare catre divinitate”. Cu cat comunicarea este mai sincera, mai corecta, cu atat scopul este atins mai bine astfel incat, oricare dintre gesturile sale devine « ebadat ».

In cadrul orizontului “universal”, elementele lui constitutive nu se modifica in timpul vietii omului. Ceea ce se modifica insa, este modul, gradul de cunoastere si de abordare a acestora. Cu cat se perfectioneaza cunoasterea si comunicarea cu acest Univers, cu atat se intareste credinta in scopul principal si se apropie de nivelul perfect de comunicare cu orizontul “nevazutului”.

Orizontul lumii in care traim, ce cuprinde comunitatea vie si cea nevie din jurul nostru, nu se schimba in elementele sale principale, care sunt efemere dar, se schimba modul de gandire asupra lor si/sau aspectele de circumstanta (imprejurari, timp, conditiile care determina viata sociala, etc.). Acest orizont, ca si celelalte orizonturi de cunoastere, este exemplificat in Coran printr-o gradina (*ecosistem*) in care omul *se plimba* si gaseste multe puncte comune pentru comunicare descoperind in fiecare componenta, in fiecare entitate, cu exceptia lui Allah, o dovada clara ca nu ar fi putut exista fara vointa Lui.

Orizontul apropiat (cel al comunitatii, tribului, familiei si cel al sinelui) se schimba conform dezvoltarii, evolutiei omului iar Coranul si traditia Profetului duc la intarirea credintei si perfectionarea nivelului de comunicare cu orizontul “nevazutului, cu Allah. Ele ne indeamna sa ne plimbam prin minunile “gradinii” oferite noua (cei care suntem

legati prin legaturi de familie, de prietenie, de credinta si, mai ales, in adancimile sufletului nostru cu care sa stabilim comunicare prin dialog interior) si sa cautam astfel dovezile infinite care ne duc la intarirea gradului de credinta in orizontul "nevazutului", toate acestea ducand catre scopul final.

Receptorul comunicarii in perspectiva islamica

Receptorul este un element indispensabil in cadrul procesului de comunicare. Ceea ce este specific pentru gandirea musulmanului este considerarea receptorului ca *existant* in orice orizont folosit ca mediu de comunicare de exemplu, in "nevazut". In acest orizont, Allah este asa de bine definit, clarificat prin definirea si cunoasterea atributelor sale rezumate in cele 99 de Nume ale Lui* incat, musulmanul isi gaseste in fiecare dintre ele un mediu, o cale de comunicare, fructificata prin intarirea si inaltarea gradului de credinta. **Stiind ca omul crede in aceste attribute, comunicarea intre om si Allah in domeniul oricaruia dintre ele, nu face decat sa intareasca gradul lui de credinta si sa perfectioneze gradul lui de comunicare odata cu cresterea cunoasterii lui asupra acestor attribute***. De exemplu, omul "vazator" isi da seama cat este de limitata *vederea* lui fata de cea a lui Allah atunci cand se compara cu un "orb"; omul "liber" intelege mult mai bine ce inseamna a fi stapan decat un "sclav", etc. .

In mediul "universal", cosmic, receptorul este "creat" ca si interlocutorul sau oriunde s-ar afla si din orice ar fi facut, aceasta constituind liantul necesar comunicarii dintre om si, oricare element al Universului.

In planul "mondial", al lumii la nivelul planetei Pamant, receptorul este considerat in acceptiunea *musulmanului*, orice element component al acestuia ca fiind fie "creat", fie "viu", "om", etc., toate acestea constituind puncte de congruenta cu emitatorul si formand numeroase puncte de comunicare intre el si receptor.

In orizontul comunitatii in care traim, receptorul are, de asemenea numeroase puncte de congruenta cu emitatorul, el fiind "creat", *viu, om, aceeași rasa, sex, varsta*, etc.

Totodata, in raport cu el insusi, cu propria persoana, sentimentele si simturile constituie numeroase puncte de dialog interior (in limbajul musulmanului aceasta reprezentand dialogul intre orizontul fizic, rational si cel al inimii-"leaganul "Imanului). De mentionat ca, in aceasta lucrare am inclus in acelasi *orizont* atat dialogul interior, cu *sinele* cat si cu cei apropiati. Am facut aceasta deoarece, in perspectiva islamica, omul, musulmanul deja atinge perfectiunea scopului final daca el ajunge sa doreasca din inima binele pentru semenul sau la fel cum isi doreste binele pentru sine. Aceasta situatie duce la intrepatrunderea intre cele doua situatii (om/semenu sau si om/sine), cele doua planuri devenind unul singur daca procesul comunicarii este facut mai bine.

De fapt, lucrarea de fata se refera la punctul de vedere al unui musulman asupra comunicarii intre om si semenul sau dar, toate conceptele si sistemele prezentate anterior doresc a clarifica viziunea despre comunicare pe care o are un musulman in viata, pe toate planurile, in toate mediile si sub toate aspectele.

* Spune : *Chemati-l Allah sau chemati-L Milostivul, oricum L-ati chema, ale Lui sunt numele cele mai frumoase ! ... » Sura17.110 ;*

***« El este cel care ne lasa pe noi in casa statorniciei, prin mare mila Lui, si nu ne va ajunge in ea nici oboseala si nici nu ne va ajunge in ea neputinta. » Sura 35.35.*

**** Cele 99 de Nume constituie fie atribute stricte, proprii Divinitatii(Unicul,Vesnicul, Creatorul, Cel fara de inceput si fara de sfarsit, etc.) fie atribute cu care omul isi gaseste puncte comune dar limitate de el insusi(Allah, Atotvazatorul/ omul vede, dar limitat; Allah, Atotstapanitorul/ omul stapaneste intr-un mod limitat; Allah , Milostivul/ si omul este milostiv dar intr-un mod limitat,etc)*

De asemenea, se poate observa ca, aceasta viziune a gandirii islamice asupra comunicarii demonstreaza ca poate fi aplicata, fara echivoc, in comunicarea dintre om si semenul sau.

Modalitati de comunicare

In studiile contemporane despre comunicare si consecintele acesteia este mentionat si evidentiat termenul de “*feed-back*” si aceasta duce, de fapt, la evaluarea comunicarii *in sine* prin masurarea *rezultatului dorit* in urma comunicarii. In gandirea islamica, atata timp cat valoarea comunicarii este masurata **numai** prin rezultatul venit in urma ei, aceasta inseamna ca ea nu a fost efectuata cu *perfectiune* caci ea a devenit scop in sine si aceasta slabeste foarte mult onestitatea intentiei ce valorizeaza gestul unui musulman.

Asadar, cu cat comunicarea este facuta perfect (intentie buna si mijloc corect) cu atat rezultatul/scopul ei este indeplinit. De aceea, in gandirea islamica, orice gest are pretul, valoarea lui (obiectiv si/sau subiectiv). Atunci cand comunicarea este facuta pentru rezultat(pe care in capata, de altfel), acest rezultat este insignifiant fata de rezultatul comunicarii indeplinite conform viziunii islamice, indiferent daca feed-back-ul produs a ajuns sau nu la emitator.

Conform doctrinei islamice, rezultatul, rasplata oricarei fapte bune este garantata ca nu va disparea niciodata. Astfel indiferent daca omul a primit rasplata sau nu in viata pamanteana, el o primeste ca suma cumulata in Viata de Apoi unde nimic nu se pierde. De aceea am mentionat anterior ca, feed-backul exista din startul procesului de comunicare, de la intentia (*Niyah*)acestui proces.

Referindu-ne la modalitati de comunicare, musulmanul crede ca din “creatia” sa, el a fost inzestrat cu capacitatea de a produce trei feluri de energie: fizica, rationala si a credintei (a imanului, a inimii), energia fiind forta/elementul principal in orice actiune(fie ea fizica sau mentala). Fiecare dintre cele trei feluri de energie poate fi folosita drept combustibil in actiunea de comunicare avand fiecare cuatumul ei cantitativ si calitativ.

Trebuie subliniat ca, asa cum *energia materiala* consituie un capital uman care are nevoie de timp pentru a-si dezvolta cuantumul, dar el este limitat atat temporal cat si calitativ, tot asa si rezultatele ei in cadrul procesului de comunicare sunt limitate, indiferent cat de mari sunt aceste rezultate.

In mod similar, *Energia rationala* necesita mult timp ca sa devina productiva dar este tot o energie limitata (temporal, calitativ si cantitativ). Rezultatele comunicarii prin folosirea energiei rationale fiind limitate ca si sursa sau potentialul ei.In general, aceasta energie este mai mare decat cea materiala si o foloseste ca pe un element constitutiv al ei.

Aceste doua izvoare de energie reprezinta combustibilul necesar pentru actul comunicarii in toate orizonturile, mediile de comunicare mentionate anterior.

In schimb, *Energia credintei*, “*puterea inimii*”-*Iman*”-ul constituie in gandirea unui musulman punctul de sprijin si, desi ea nu este masurabila in termeni fizici, rezultatele ei sunt reale, evidente. Cu cat omul se ridica in gradul sau de credinta, cu atat are la indemana combustibilul energiei Imanului care dirijaza si celelalte forme de energie (materiala si rationala).

Acest punct de vedere permite intelegerea gradarii nivelului de aplicare a credintei unui musulman conform Hadith-ului celebru relatat de Califul Omar in care se povesteste urmatorul dialog intre Ingerul Gibrail si profetul Mohamed fata de multimea de companionii* punand foarte clar in evidenta gradarea nivelului de credinta a unui musulman astfel:

- primul grad este aplicarea obligatiilor ce revin din credinta(Islam- supunere);
- al doilea grad implica aplicarea atributelor ce revin din credinta si din convingerea rationala a corectitudinii ei(Imanul- supunere cu convingere);
- al treilea grad prin aplicarea atributelor, prin cunoasterea cu certitudine a necesitatii si corectitudinii lor si prin iubirea a ceea ce faci-**Ehsan**(**daruire, darnicie**) cu supunere, convingere, devotiune si placere.

In aceasta ierarhie, se poate observa ca gandirea islamica porneste de la “varf”, de la supunerea fata de Dumnezeu si acesta cuprinde in umbra lui cele doua grade anterior mentionate

Acesta constituie, de fapt, “topul” de energie a credintei in care, conform explicatiilor Profetului, cand comunicarea intre om si Divinitate, Allah devine asa de puternica incat ea este continua, neintrerupta in orice moment, loc sau situatie asa cum a fost mentionata anterior in Hadith-ul prezentat : “ *Daca tu nu-L vezi pe Allah, tu traiesti sub vederea (atentia, supravegherea) Lui* » tot timpul si esti constient de asta. Cine ajunge la acest grad de comunicare, este intr-o comunicare perfecta dar si neintrerupta.

Se poate asadar considera ca, in acceptiunea contemporana, rezultatul unei comunicari facute numai prin intermediul energiei fizice sau rationale este evaluat prin *asteptarile* fata de acest rezultat. Atunci cand energia folosita este energia “*iman*”-ului, rezultatul este deja obtinut, el este la indemana dar, nu se poate ajunge la aceasta etapa dacat daca cu adevarat emitatorul traieste din combustibilul *energiei credintei*, a Imanului asa cum se precizeaza in foarte multe din versetele Coranului.

Astfel stim ca, dogma religioasa admite axiomatic ca profetii, trimisii lui Allah sunt alesi Lui si, fiind alesi, ei nu sunt supusi greselii. Aceasta implica considerarea gesturilor lor fizice si rationale ca fiind perfecte. Spre a exemplifica aceasta se pot cita cuvintele lui Allah catre Profet care folosea in comunicarea lui cu adversarii orice forma de energie fi

* « *A venit cineva cu chip uman, imbracat in alb, care nu arata ca fiind calator(nu era prafuit, obosit) dar nici nu era cunoscut (nimeni nu il putea recunoaste ca fiind vreun locuitor local) si l-a intrebat pe Profet despre : **Ce este Islamul ?***

raspunsul profetului a fost : **Sa marturisesti credinta in Allah si trimisul lui**, sa indeplinesti rugaciunile, sa achiti Zakatul, sa postesti in luna de post si sa indeplinesti pelerinajul. Apoi ingerul l-a intrebat :

Ce este Iman-ul ?

Iar raspunsul Profetului a fost :**Sa crezi in Allah si in cele cinci entitati : Scripturile, Ingerii, Trimisii/ Profetii , Destinul(Bine si Rau) si Viata de Apoi.** Apoi ingerul l-a intrebat:

Ce este Ehsan-ul?

Iar raspunsul a fost: *Sa-l venerezi pe Allah ca si cand l-ai vedea in fata ta si, daca nu-l vezi, tu sa traiesti convins in fiecare moment ca El te vede si te are in supravegherea sa.”*

fizica sau rationala *

Trebuie facuta sublinierea ca, pentru un adevarat credincios, *rezultatul comunicarii nu este urmarit ca un scop* caci, daca el constituie un scop atunci musulmanul nu a atins nivelul de energie a credintei si, aceasta pune sub semnul intrebării atat perfectiunea intentiei cat si calea alasa de indelplinire a ei.

In acceptiunea ei contemporana, comunicarea este regasita in orice element al vietii unui musulman dar, conform celor mentionate aici, ea nu reprezinta decat o mica parte din multitudinea formelor de comunicare care folosesc toate energiile caci, conform acceptiunii islamice asupra comunicarii, conceptia moderna, contemporana asupra acesteia nu implica decat folosirea energiei fizice si rationale.

Sunt nenumarate modalitati de comunicare cu semenii si se pot exemplifica astfel diferite feluri de comunicare: cu cei din relativa apropiere cu care exista elemente comune(familia, prietenii, colegii de munca, etc.), cu adversarii(cu care exista controverse asupra unuia sau mai multor puncte de vedere), cu alte comunitati, cu puterea, cu adversarul, etc. O precizare este necesara: in Islam, indemnul, sugestia, indrumarea constituie o obligatie. pentru orice musulman dar scopul nu este *critica* (chiar daca ea este facuta in diferite situatii) – **scopul trebuie sa fie pentru Allah, aplicand poruncile lui iar calea, mijlocul folosit pentru atingerea acestui scop trebuie sa fie ales corect** respectiv conform traditiei.

De aceea Profetul a spus : « *Cine dintre voi vede un lucru gresit, atunci sa-l corecteze cu mana lui, daca nu poate atunci cu vorba lui, daca nu poate atunci cu inima lui, fara cele trei, nu exista nici un pic de credinta* » iar toate acestea evidentiaza folosirea celor trei surse de energie in comunicare.

Cu alte cuvinte, rezultatul corect este schimbarea in bine, conform poruncilor lui Allah, ca scop final si daca ea nu se poate obtine cu gestul(energia fizica), atunci cu cuvantul(energia rationala), cu inima(puterea Iman-ului).

Adeseori, aceste vorbe sunt intelese prin aparentele lor si “a schimba cu mana, cu vorba”se face intr-un mod fortat, brutal,(intr-un mod care depaseste sfera scopului lor final) sau cu inima intr-un fel gresit(cand se doreste schimbarea din gresala dar, persoana respectiva nu se schimba, « in sine »pentru a ajunge in energia Imanului). Acest mod de a comunica iese din dimensiunea credintei,a energiei iman-ului si ramane in dimensiunea energiei rationale si materiale care, chiar daca nu se rezuma la critica aparent schimband ceva, aceasta schimbare este fortata pentru ca ea nu ajunge la gradul « **Ihsan** », grad care foloseste combustibilul energiei **Iman-ului**. Cand aceasta energie este folosita inseamna ca s-a ajuns la **Iubire**. Este important de mentionat ca « *iubire* » in Islam este ceva superior intelegerii din limbajul contemporan **

/* « Muhammad, rezultatul nu e la indemana ta »

« Tu, (Muhammad, nu ai nici un amestec in aceasta ; fie ca El primeste cainta lor, fie ca ii pedepseste, pentru ca sunt nelegiuiti » Sura 3.128; sau

« O, Noe ! El nu este din stripea ta. Aceasta(pe care a savarsit-o el) este o fapta necinstita. Nu-mi cere aceea despre care tu nu ai stiinta ! Eu te indemn pentru ca tu sa nu fi dintre cei nepriceputi » Sura 11.4

**In Coran Allah a spus : « Daca Il iubiti pe Alah, urmati-ma (urmariti traditia Profetului)si Allah va va iubi si va va ierta pacatele voastre !Allah e Tertator, Indurator» Sura 3.31(nota autorului :Iubirea pentru Allah este scopul final iar calea este aplicarea traditiei Profetului)

Aceasta inseamna ca gradul de iubire este numai pentru cel care a platit valoarea,« pretul », ei (energie fizica si rationala). Cu cat o persoana se inalta in gradul de iubire, de devotiune, cu atat el are foarte mult din energia Imanului si ajunge la comunicare neintrerupta, la « darnicie si placerea de a da si a da in flux continuu) unde « a da » nu implica rezultate materiale ci, cautarea acestui rezultat de credinta si trairea conform celor spuse anterior.

O minunata lectie despre valoarea si utilitatea comunicarii, a criticii in societate, intre clasele sociale o putem descoperi intr-o poveste din timpul Marelui si binecunoscutului Calif Harun al Rashid. Se povesteste ca, pe cand Califul se afla in Pelerinajul Sfânt, din milioanele de pelerini s-a ridicat cineva si a inceput sa-l indrume cu voce tare si fara nici o politete, ca si cand Califul ar fi fost un pacatos:

- Oh, Harun,sa-ti fie frica de Dumnezeu !

Califul nu a spus nimic pe moment dar, apoi l-a chemat sa vorbesca cu el si l-a intreat :

- Omule, de ce ai facut ce ai facut ?

- Am respectat poruncile Profetului pentru a face buna indrumare si calauzire pentru conducatori(Nasiha) ! a raspuns omul. Atunci Califul a continuat :
- Cine e mai tiran, eu sau faraonul lui Musa(Moise) ?A intreat Califul.
- Sigur Faraonul lui Musa !, a raspuns omul.
- O, omule, care este mai evlavios, tu sau trimisul lui Allah, Musa ?
- Sigur ca Musa, trimisul lui Allah , pace asupra lor !
- Daca Allah i-a poruncit lui Moise si fratelui lui Harun(Pace asupra lor) sa se duca la Faraon si sa fie induratori, milostivi si cu vorba dulcedand fac buna indrumare, nu era mai demn pentru tine sa iei exemplude la ei ? Nu ti-a fost teama ca o sa ma infurii si o sa te pedepsesc pe nedrept si intru din cauza ta in Iad ?

Cu adevarat tu n-ai vrut buna indrumare ci, ai vrut sa fi laudat ca m-ai criticat !...

Du-te ca te-am iertat !

Pe langa explicatiile oferite de Calif, constatam un exemplu de comunicare reusita intre conducator si subalternul sau. Raspunsul Califului implicand cunoasterea legislatiei(Coranul si traditia) dar si a mesajului pe care intentiona sa-l adreseze multimii. Fra cunoasterea perfecta a celor doua Califul nu ar fi reusit o asa de buna, de eficienta comunicare politica si-a atins scopul fara sa fie urmarit in sine(special) iar dovada cea mai clara este ca noi cunoastem si apreciem acesta dupe o mie doua sute de ani !

Comunicarea, ca simplu act, are o importanta foarte mare ea fiind inclusa in toate actiunile ce pot fi facute de catre un om in decursul vietii sale (ganduri, vorbe, fapte). Astfel, dogma islamica le incadreaza tot ce exista in jurul nostru(subiectiv sau obiectiv) in cinci categorii :

- *Obligatorii- Fardh-* aceasta constituie o atributie bine definita pe care musulmanul, in anumite conditii devine obligat sa o indeplineasca. Neindeplinirea ei implica » pacat » cu toate consecintele ce deriva din acesta iar efectuarea ei conduce la rasplata lui Allah.
- *Interzise-* acestea sunt lucrurile bine definite ca fiind interzis a fi facut de un musulman. Infaptuirea acelu lucru il transforma in pacatos , cu toate consecintele derivate din aceasta dar neefectuarea acelu lucru , abtinerea de a infaptui acel lucru este rasplatita de catre Allah.
- *Permise/neutre-* acestea sunt lucrurile lasate la alegerea individului(aceasta reprezinta generalul ...in lipsa interzicerii
- *Recomandate-*conform traditiei, Sunnei – acestea sunt lucruri dorite sa fie facute de catre un musulman pe langa cele obligatorii si care, daca sunt indeplinite se obtine rasplata si daca nu sunt facute nu se supun pedepsei; aceasta gama este variabila ca importanta de la un lucru mai apropiat de « obligatoriu » catre unul mai apropiat de « permis/ neutru »
- *Nerecomandate/ nedorite-* acestea constituie toate lucrurile care nu sunt dorite ca sa fie facute de un musulman in afara celor interzise, dar daca sunt infaptuite, nu au consecinta pedeapsa iar daca musulmanul se abtine el este rasplatit ; aici pot fi incluse o gama foarte larga de lucruri mai apropiate de interzis sau neutru.

Cautand locul comunicarii in aceasta clasificare se observa deosebita ei importanta ea regasindu-se la fiecare din categoriile enumerate dar, in quantum diferit.

Concluzii

Aplicand cele spuse pana acum sub aspectul dimensiunilor si denumirilor contemporane, se cristalizeaza urmatoarele ***particularitati ale comunicarii in modul de gandire al unui musulman :***

1. Comunicarea este o datorie, o necesitate, o obligatie, un gest de adoratie, de darnicie, pentru ca fara ea nu se poate ajunge la scop si ea capata importanta prin importanta scopului dorit**.
2. Supunerea omului se face fata de Divinitate si, fiind fata de Allah, omul este « **liber** » nefiind supus altei creatii(om, teorie sau materie).Supunerea fata de Creator permite sa fie mai liber caci, *energia imanului* il face sa fie eliberat de dependenta fata de energia fizica si rationala. Sintetizand, supunerea il aseaza pe om si tot ce este in jurul sau sub supravegerea Unicului Creator.
3. Procesul de Comunicare initiat de om , conform schemei clasice : Emitator-mesaj-Receptor, nu constituie decat un aspect dintr-un **lant infinit, maret de comunicari** dar, el ofera fiecărei persoane apartinand acestui sir sa vada , sa simta, sa guste, sa absoarba in intregime rezultatul final al acestui proces, proportional cu gradul de perfectiune al comunicarii initiate.Astfel, marele intelept turc Said Al Nourasi da exempe de comunicare intre om si « *lumea adevarului, lumea credintei* » : Un om crescut intr- celula intunecata in care, la un moment dat, ajunge o raza de lumina reflectata intr-o oglinda aflata in celula respectiva. Pentru omul respectiv, *acea lumina*, care il face sa distinga in propria celula, este *ceva maret* !Apoi, el are posibilitatea sa priveasca prin fereastra prin care intra *lumina* la ce este afara...Peste un timp el ajunge pe un

munte si vede soarele, campul, lumea inconjuratoare. Orizontul lui s-a extins treptat. Relatia sa de comunicare cu raza de lumina determinand orizontul lui de cunoastere si comunicare (fizic si rational). Atunci cand, insa, *vede si crede in sursa infinita de lumina*, el ajunge sa foloseasca si sursa fizica si cea rationala de energie pentru a ajunge la **impacare (supunere= islam) fata de Creator** care vede faptele, realizarile lui consumand din energia Iman-ului.

4. Pentru intelegerea corecta a punctului anterior se poate face precizarea ca procesul contemporan al comunicarii implica de obicei emitorul si receptorul ca fiind variabile dar, in comunicarea islamica emitorul (omul) desi se schimba, el regaseste in **Unicul** orice receptor (destinatar). De aceea, cu cat «*se vede*» atotputernicia lui Allah in el, ca receptor, cu atat toti participantii la procesul de comunicare absorb in mod egal din *ambrozia* comunicarii cu Allah fara sa segmenteze/ fractioneze rezultatul comunicarii.
5. Din toate cele prezentate anterior, rezulta ca, omul este Emitator dar, dupa cum se observa, in al patrulea orizont de cunoastere am mentionat *omul si semenul sau* si in acelasi orizont am plasat *omul si sinele sau*, aceasta constituind aparent ceva diferit. Conform dogmei islamice, Marele Creator a pus tot ce este *creat* in folosul **libertatii** omului si de aici se poate concluziona ca, atunci cand dialogul dintre *om si sinele sau* ajunge la un anumit grad de perfectiune a comunicarii, dorita de el ca musulman, el nu numai ca face bine pentru semenul sau dar, el doreste din adancul sufletului pentru semenul sau ceea ce doreste sa faca altul pentru el. Atunci cand se ajunge la acest grad de comunicare, de absorbire a Imanului, atunci se poate spune ca «*vorba lui interioara*»/ intentia lui si cea a semenului sau, oriunde s-ar afla, orice rasa, culoare ar avea, sunt in acelasi orizont de cunoastere, de comunicare. Fara acest nivel de inaltare, de credinta, de Iman, ar putea fi clasificate sute, mii de orizonturi pentru omul respectiv. Intr-unul din Hadith-urile sale, Profetul spune: «*Cine vrea sa fie salvat de Iad (nota autorului: cine nu vrea ?) atunci sa nu moara fara sa-si marturiseasca credinta in Dumnezeu(Niyah, Devotiunea, Ekhllass) si sa nu moara fara sa ajunga in acea stare incat sa doreasca, din inima lui pentru semenul sau sa fie la fel cu tot ce el doreste, ca bunastare, pentru propriul lui suflet*»
6. Asadar **Islamul/ supunerea, Iman-ul/ convingerea si Ehsan-ul/ iubirea, devotiunea.** reprezinta cele 3 grade de aplicare a credintei unui musulman. Primul grad reprezinta «*nota de trecere*», strict necesara pentru ca un om sa fie cu adevarat musulman (chiar daca este nota minima permisa de «*trecere*»); fara aceasta el nu poate fi *absolvent*, el nu isi poate merita *titlul*, celelalte grade constituie aspiratia lui pentru perfectiune prin inaltarea, ridicarea de la nota de trecere la cea maxima acumuland energia Islamului prin faptele care il inalta pe acesta la nivelul Imanului (convingere) si la nivelul Ehsan-ului (iubirii si devotiunii). Aceasta clasificare este fractionata, generala si reprezinta specificitatea doctrinei islamice si, totodata, dovedeste integritatea ei (**Sursa ei Divina**). Dupa cum se poate constata, aceasta doctrina permite sa se vada «**Intregul in parti si partile in intreg**» fara ca aceasta viziune sa schimbe mozaicul in ansamblul lui dar aducandu-l la perfectiune. Se poate oferi ca exemplu faptul ca: Musulmanul are de indeplinit cele 5

rugaciuni zilnice dar, nu orice om care face rugaciune este un musulman de nota « 10 » deoarece aceasta nu constituie singura lui atributie totusi, daca o face la gradul « **ehsan** », cu siguranta el este un **foarte bun musulman** pentru ca nu poate ajunge la aceasta stare decat daca face si celelalte indatoriri cu minimul lor necesar. Cu toate acestea, daca el le indeplineste pe toate la gradul maxim de credinta (Ekhsan) el este in stare de comunicare neintrerupta cu Allah, in starea suprema de iubire, devotiune si darnicie fata de Allah. Aceasta inseamna ca, daca faptele sau gesturile unei persoane nu pot sa schimbe cu adevarat in bine ceva, atunci inseamna ca acesta a gresit calea si a contrazis, de fapt, Profetul .

.....

Dupa cum se poate observa din cele prezentate in lucrarea de fata, comunicare este indispensabila si inseparabila de viata unui musulman.

.....

El este chemat de Allah si Profetul Sau sa parcurga toate etapele pentru a ajunge la credinta si din clipa in care a ajuns la acest rezultat(credinta), el isi foloseste bogatia inimii, bogatia sufleteasca pentru cresterea *iman*-ului. Din acest moment el ***citeste sa invete*** si tot ce a facut anterior nu a fost decat ***descifrarea alfabetului*** pentru a ajunge la ***citire***.

De aceea, din punct de vedere al unui musulman, mergand in drumul sau catre Iman, credinta, scop final, el merge de la baza catre varf si, din moment ce este convins, bazandu-se pe cunoastere ca El exista, tot ceea ce el face este sub umbra varfului si se realizeaza o comunicare continua cu El, indiferent de gradul la care este facuta.

Ajungand la aceasta convingere, noi, musulmanii, in drumul nostru catre Iman (catre varf), cu cat ne inaltam catre el, cu atat creste cuantumul comunicarii, atat calitativ cat si cantitativ iar cel care atinge « varful » este cel care traieste in comunicare continua in tot ce face, chiar si in gesturile sale cele mai marunte.

Dr.AHMED MAZHAR NAKECHBANDI

Bucuresti iulie 2006 *

• :